

Makalenin Geliş Tarihi: 22.02.2021
1.Hakemin Rapor Tarihi: 03.03.2021
2.Hakemin Rapor Tarihi: 04.03.2021
3. Hakemin Rapor Tarihi: 04.04.2021
Kabul Tarihi: 08.04.2021

AKADEMİSYENLERİN VE LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN “TÜRKİYE’DE ÜNİVERSİTE”YE İLİŞKİN GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLAR (Araştırma Makalesi)

Ahmet SAYLIK (*)
Numan SAYLIK (**)

Öz

Toplumsal gelişimin önemli dinamiklerinden biri olarak üniversiteler bütün dünyada saygın bir konuma sahip eğitim kuruluşlarıdır. Bu saygınlık üniversitelerde görev yapmakta olan akademisyenlerin ve lisansüstü öğrencilerin bir parçası oldukları üniversitelere ilişkin algılarından doğrudan beslenmektedir. Bu araştırma Türkiye’deki üniversitelere ilişkin mevcut ve olması gereken durumlarını, akademisyenlerin ve lisansüstü eğitim öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, metaforlar aracılığıyla ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni ile yürütülmüştür. Araştırma, Hacettepe, Ankara, Yüzyüncü Yıl, Dicle, Ondokuz Mayıs ve Süleyman Demirel Üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü eğitim öğrencileri ile bu üniversitelerin eğitim fakültelerinde görev yapmakta olan akademisyenlerden oluşan 30 katılımcı ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler, yüz yüze görüşmeler ile toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmada katılımcıların ‘Türkiye’de Üniversite’nin mevcut durumuna yönelik geliştirdikleri 30 metaforun 29’u, olumsuz anlam ve çağrışımlar içermektedir. Katılımcılar Türkiye’deki üniversitelere ilişkin mevcut durumu betimlerken; üniversitelerde nitelik sorunlarına, üretken ve adil bir sisteminin olmayışına, tektipleşme ve kayırmacılığın olduğuna işaret etmektedirler. Katılımcıların “Türkiye’de Üniversite”nin olması gereken durumuna ilişkin ise çoğulcu, özgürlükçü,

*) Dr. Öğr. Üyesi, Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, (e-posta: ahmet.saylik@siirt.edu.tr).
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7754-2199>

**) Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
(e-posta: nmnsylk@gmail.com). ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3551-1903>

akademik nitelikleri yüksek, adil, sürdürülebilir gelişimin izlendiği, bilimsel bir tutumun ve yaratıcılığın benimsendiği bir yapı olarak ifade ettikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye’de Üniversite, Metafor, Yükseköğretim, Lisanüstü Öğrencileri, Akademisyen.

Metaphors Developed by Academics and Graduate Students for "University in Turkey"

Abstract

Universities, as dynamics of social development, refer to educational institutions with prestigious position all over the world. This prestige is directly associated with the perceptions of academics and Master or PhD students of universities as crucial figures of universities. This study has been designed to reveal the as-is and to-be states of Turkish universities through metaphors and in light of opinions of academics. The study was conducted via the phenomenology design with 30 participants consisting of graduate students from Hacettepe, Ankara, Yüzüncü Yıl, Dicle, Ondokuz Mayıs and Süleyman Demirel Universities and academics working in the education faculties of these universities. A semi-structured interview form was developed by the researchers to collect data. The data were collected through face-to-face interviews and analysed by content analysis method. In the study, 29 of 30 metaphors developed by participants regarding the as-is state of universities in Turkey contain negative meanings and connotations. While shedding light on the as-is state of universities in Turkey, the participants claim that there are problems of quality, lack of a productive and fair system, standardization, and favouritism in universities, whereas; regarding the to-be state of universities in Turkey, the participants claim that universities should be composed of a structure which is pluralistic, liberal with high academic qualifications and fair, sustainable development and which adopts a scientific attitude and creativity.

Keywords: *Universities in Turkey, Metaphor, Higher Education, Postgraduate Students, Academics.*

1. Giriş

Üniversiteler, bir ülkenin ekonomik kalkınması, ilkökul, ortaokul ve lise eğitim kalitesinin yükselmesinde eğitimde yenileşme, reform, düzenleme ya da kalite arayışları adı altında yürütülen çalışmaların merkezidir. Üniversiteler, geçmiş ve mevcut eğitim sistemlerinin değerlendirilmesinde, çağın yönelimlerinin belirlenmesinde önemli bir role sahiptir. Bu bağlamda üniversitelerin, eğitime yön verecek yeni değerlerin belirlenmesine, eğitim-öğretim faaliyetlerinin geliştirilmesine öncülük ettiği ifade edilebilir. Bundan dolayı, Türkiye’de üniversitelerin durumunu öğrenmek, eksiklikleri belirleyip gerekli çözüm önerileri ortaya koymak, üniversiteleri bilgi çağının gereklerine göre yeniden yapılandırmak, yükseköğretimin kalitesi açısından oldukça önemlidir.

Üniversiteler, 2547 sayılı Türkiye Yüksek Öğretimin Kanunu'na göre bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur. Turan, Durceylan ve Şişman'a (2005) göre üniversitelerin temel amacı bilgiyi aktarmak ve yenilemek, bunun yanında yeni düşünceler ve değerlerle topluma yön verebilmektir. Üniversiteler, eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma ile birlikte, topluma hizmet etmek ve yol göstermek yönünde bir misyona sahiptirler.

Başar (1997), yükseköğretimin üç önemli amacı olduğunu ifade eder. Bunlar;

1. Belirli eğitimlerden geçerek gelen öğrencilere, meslek eğitimi vermek,
2. Bilimleri derinleştirecek inceleme ve araştırmalarda bulunmak,
3. Toplum ve ülke sorunlarına yönelik danışmanlık yapmak şeklindedir.

Son yıllarda **Türk eğitim sistemi** (Saylık, Saylık & Sağlam, 2021), **öğretmen ve aday öğretmenler** (Afacan, 2011; Aslan, 2013; Atabek Yiğit & Balkan Kıyıcı, 2019; Ekiz & Koçyiğit, 2013; Kara, 2020; Kıral, 2015; Michael & Katerina, 2009; Pektaş & Kıldan, 2009; Saban, 2004; Skau, 1989; Wan vd., 2011; Yıldırım, Ünal & Çelik, 2011; Yılmaz, Göçen & Yılmaz, 2013), **okul** (Ateş, 2016; Doğan, 2014; Gökçe & Bülbül, 2014; Öricü, 2014; Özdemir, 2012; Saban, 2008), **müdür-yönetici** (Akan, Yalçın & Yıldırım, 2014; Skau, 1989; Yıldırım, Ünal & Çelik, 2011; Zembat, Tunçeli & Akşin, 2015) **öğrenci** (Egüz & Öntaş, 2018; Kuyumcu & Özsarı, 2016; Soysal & Afacan, 2012; Turhan & Yaraş, 2013; Ünal & Ünal, 2010; Wan, Low & Li, 2011), **veli** (Aslan, 2019; Çakmak, Neslitürk & Hayriye, 2014; Çanak, 2013), **müfettiş** (Dös, 2010; Memduhoğlu & Mazlum, 2014; Şahin & Sabancı, 2018) gibi eğitimin temel bileşenleri ile ilgili yapılan çeşitli çalışmalarda, algıların ve yüklenen anlamların metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarılması yoluna gidildiği görülmektedir.

İnsanlar, bir düşünceyi veya duyguyu ifade ederken, onu karşısındakinin anlayabileceği bir yapıya dönüştürmek zorundadır (Pratte, 1981). Soyut kavramların kelimelelere dökülebilmesi için somutlaştırılması gereklidir. Somutlaştırmalar bireylerin biriktirdikleri yaşantılarla paraleldir. Metaforlar da somutlaştırma yapmada bireylerin başvurduğu vazgeçilmez araçlardır. Forceville'e (2002) göre, metaforik ilişkilerde üç öge bulunur. Bunlar sırasıyla metaforun konusu yani hedef kavram; metaforun kaynağı ve metaforun kaynağı ile metaforun konusunu ilişkilendiren özelliktir. Örneğin "Üniversite bir hızar gibidir." metaforundaki "üniversite" kavramı metaforun konusu yani hedef kavramı temsil ederken, "hızar" kavramı metaforun kaynak kavramını oluşturur.

Cerit (2008, s. 694) metaforu, "insanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördükleri; farklı benzetmeler kullanarak açıklamaya çalışmada kullandıkları bir araç" olarak ifade etmektedir. Metaforların, benzerliğin yanında kişinin tecrübelerinin karşılık bulduğu bir anlayışı barındırdığı söylenebilir. Bu nedenle metaforlar deneyimleri ve bireyde oluşan zihinsel şemaları aktarmanın güçlü bir ifade tarzı ve güçlü bir yöntemidir

(Patton, 2002). Bununla beraber metaforlar bireylerin kendi zihinsel dünyalarını anlamlarına ve onu yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel modelleme mekanizmasıdır (Arslan ve Bayrakçı, 2006).

Metaforlar, eğitimde kavram karmaşasını ayıklama ve doğru bilgileri ortaya çıkarma gücüne sahip bir araçtır. Metafor kullanma sürecinde bireyler, yaşantı ve deneyimleri ile örüntü oluşturarak farkında olarak ya da olmayarak doğruları ifade etme eğilimindedirler (Lakoff ve Johnson, 2003). Metaforların işlevi, anlamak olduğu için eğitim ve öğretimde algılamının bir yolu olarak kullanılmaktadır (Woon ve Ho, 2005). Eğitimde doğru kavram ve bilgileri ortaya çıkarma ve öğretme gücüne sahip bir araç olan metafor, son yıllarda yeni bir araştırma tekniği olarak ön plana çıkmaktadır.

Kavramlar algılanırken çoğunlukla, algılanmak istenen kavramı başka bir kavrama benzetme ya da iki kavram arasındaki ortak yönleri akla getirme eğilimi gösterilir (Yapıcı, 2015). Bu nedenle metaforlar yeni bilginin önceden bilinen eski bilgilerle benzerliklerini bularak ilişkiler kurulmasını sağlar. Böylelikle yeni bilginin somut olarak açıklanmasına yardımcı olur (Senemoğlu, 2007). Metaforik yaklaşımlar, akıl yürütme yaklaşımlarından biri olan analogi ile de benzerlik göstermektedir. Özlem (1994) analogiyi, özelden özele akıl yürütülerek, iki şey arasındaki ortak özellikten hareketle çıkarımda bulunma yolu olarak açıklamaktadır.

Alanyazında metaforlar yoluyla üniversite kavramına yönelik yapılan çalışmalar oldukça sınırlıdır. Fırat ve Yurdakul (2012) akademisyenlerin üniversiteye ilişkin algılarını; Tural ve Şahin (2013), Gaziantep Üniversitesinde öğrenim gören eğitim fakültesi 2. sınıf öğrencilerinin, Gaziantep Üniversitesi ve ideal üniversite algılarını; Oyman ve Şentürk (2015), öğretmen adaylarının ve eğitim fakültesinde görev yapan öğretim üyelerinin üniversiteye ilişkin algılarını; Korkmaz ve Bağçeci (2013) lise öğrencilerinin “üniversite” kavramına ilişkin algıları; Demirtaş ve Çoban (2014) üniversite öğrencilerinin üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin algılarını; Uğurlu (2018) ise öğretmen adaylarının “üniversite” kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla tespit etmeyi amaçlamışlardır. Bu çalışmada eğitim fakültesinde görev yapmakta olan öğretim üyeleri ile yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin mevcut araştırmalarda olduğu gibi genel anlamda üniversite kavramı ya da bir parçası oldukları üniversiteye ilişkin algıları değil; “Türkiye’de üniversite” kavramının mevcut durumu ve olması arzulanan ideal durumu incelenmiştir. Yapılan araştırmalarda özellikle akademik kariyer beklentisi içinde olan lisansüstü eğitim öğrencilerinin görüşlerine başvurulmadığı görülmektedir. Gelecekte üniversitelerde akademik ve yönetsel rolleri olabilecek lisansüstü eğitim öğrencilerinin ülkemizde üniversitelere ilişkin algılarının çözümlenmesinin alanyazındaki bu boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Bu bağlamda mevcut araştırma ile lisansüstü eğitim öğrencilerinin ve akademisyenlerin “Türkiye’de Üniversite” kavramına ilişkin algılarının metaforlar yoluyla ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Lisansüstü eğitim öğrencilerinin ve akademisyenlerin ‘Türkiye’de üniversitelerin mevcut durumuna’ ilişkin ürettikleri metaforlar nelerdir?

2. Lisansüstü eğitim öğrencilerinin ve akademisyenlerin 'Türkiye'de üniversitelerin mevcut durumuna' ilişkin ürettikleri metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanabilir?
3. Lisansüstü eğitim öğrencilerinin ve akademisyenlerin 'Türkiye'de üniversitelerin olması gereken durumuna' ilişkin ürettikleri metaforlar nelerdir?
4. Lisansüstü eğitim öğrencilerinin ve akademisyenlerin 'Türkiye'de üniversitelerin olması gereken durumuna' ilişkin ürettikleri metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanabilir?

2. Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenoloji (phenomology) deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji, farkında olduğumuz, ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmakta, bize tümüyle yabancı olmayan, aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için uygun bir araştırma zemini olmaktadır. Bu tür çalışmalarında genellikle bir olguya ilişkin bireysel algıların ortaya çıkarılması ve yorumlanması amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Fenomenoloji, insanların bir olguyu nasıl algıladığı, nasıl değerlendirdiği, nasıl hatırladığı ve diğer insanlara nasıl aktardığıyla ilgilenir. Diğer bir ifade ile insanların deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarını, algıladıklarını ve zihinlerine nasıl transfer ettiklerini araştıran alandır (Patton, 2002). Dolayısıyla katılımcıların algılarının metaforlar yardımıyla ortaya çıkarılması çalışmanın amaçlarıyla örtüştüğü için tercih edilmiş ve çalışma fenomenoloji ile desenlenmiştir.

2.1. Çalışma Grubu

Bu çalışmada maksimum çeşitlilik örnekleme esas alınarak Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden birer üniversite seçilmesi kararlaştırılmış ancak süreçte iki bölgeden katılım sağlanamamış ve örneklem büyüklüğünü sağlamak için aynı ilden ikinci bir üniversite örnekleme dahil edilmiştir. Böylece çalışmada, Hacettepe, Ankara, Yüzüncü Yıl, Dicle, Ondokuzmayıs ve Süleyman Demirel Üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü eğitim öğrencileri ile eğitim fakültesindeki öğretim üyelerinin görüşlerine başvurulmuştur. Toplamda 30 katılımcıdan oluşan örneklemin 5'i akademisyen 9'u yüksek lisans, 16'sı doktora öğrencisidir. Araştırmada son dönemde eğitimin niteliği ile ilgili ciddi tartışmaların olması çalışma grubunun seçiminde etkili olmuştur. Lisansüstü eğitim öğrencilerinin neredeyse tamamına yakınının öğretmenlik mesleğini icra etmeleri ve üniversitelerde öğrenimlerini sürdürüyor olmaları alana hâkim olmaları varsayımını beslemiş, çalışma grubunun seçiminde etkili olmuştur. Bunun yanında üniversitelerin önemli bir bileşeni olarak akademisyenlerin görüşlerine de başvurulmuştur. Tablo 1'de katılımcılara ilişkin kişisel bilgiler verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Kişisel Bilgiler

Kişisel Değişkenler		Frekans	Yüzde (%)
Görev yaptığınız/ okuduğunuz üniversite	Hacettepe Üniversitesi	10	33.3
	Ankara Üniversitesi	10	33.3
	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	5	16.7
	Dicle /Ondokuzmayıs ve Süleyman Demirel Üniversiteleri	5	16.7
Cinsiyet	Erkek	20	66.7
	Kadın	10	33.3
Üniversite ile resmi bağınız	Yüksek Lisans Öğrencisi	9	30
	Doktora Öğrencisi	16	53.3
	Akademisyen	5	16.7

Lisansüstü öğrenciler: “Ö”; Akademisyenler: “A”

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların üçte ikisinin erkek olduğu, 25’inin Hacettepe, Ankara ve Yüzüncü Yıl Üniversitelerinden, kalan 5 katılımcının ise Dicle, Ondokuz Mayıs ve Süleyman Demirel Üniversitelerinden olduğu görülmektedir. Akademisyenlerin çalışmaya katılım göstermeme yönündeki tutumları katılımcı sayısına yansımıştır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplamak amacıyla eğitim yönetimi ve ölçme ve değerlendirme alan uzmanı üç akademisyenin görüşlerinden de yararlanılarak yarı yapılandırılmış bir görüşme formu geliştirilmiştir. Araştırma verileri lisansüstü eğitim öğrencileri ve akademisyenlere yöneltilen; *"Türkiye’de Üniversite”.....benzer. Çünkü.....* ifadesiyle, *"Türkiye’de Üniversite”gibi olmalıdır. Çünkü.....* ifadesine verdikleri cevaplarla elde edilmiştir. Lisansüstü eğitim öğrencileri ve akademisyenlerden bu ifadelere bağlı olarak ve sadece tek bir metafor üzerinde yoğunlaşarak, düşüncelerini ifade etmeleri istenmiştir. Çalışmaya katılanların metaforlarını gerekçelendirmeleri için “çünkü” ifadesine yer verilmiştir. Bu yolla toplanan veriler araştırmanın temel veri kaynağını oluşturmuştur.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde “içerik analizi” tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramalara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Lisansüstü eğitim öğrencilerin ve akademisyenlerin sahip oldukları metaforların analiz edilmesi ve yorumlanması Saban, Kocbeker ve Saban, (2006) tarafından önerilen beş aşamada gerçekleştirilmiştir. Bunlar sırasıyla; adlandırma, tasnif etme (eleme ve arıtma), kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliği sağlama ile verileri bilgisayar ortamına aktarma aşamalarıdır

Araştırmada güvenilirliği sağlamak için, ayıklama işlemi yapıldıktan sonra, öncelikle metaforlar iki araştırmacı tarafından kavramsal kategoriler ile eşleştirilmiştir. Bu eşleştirme yapılırken, metaforlar araştırmayı yürüten araştırmacılardan biri tarafından sesli olarak okunmuş, ardından diğer araştırmacı ile hangi kategori altında yer alması gerektiği ile ilgili fikir birliğine varılarak frekans tablosu oluşturulmuştur. Alan uzmanı bir başka araştırmacıdan, aynı metaforları hiçbir metafor dışarıda bırakılmayacak biçimde kavramsal kategorileri ile eşleştirmesi istenmiştir. Daha sonra, uzmanın yapmış olduğu eşleştirmeler araştırmacıların yapmış olduğu eşleştirmeler ile karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmanın güvenilirliği hesaplanmıştır. Bunun için de Miles ve Huberman'ın (1994) Güvenirlik=görüş birliği/(görüş birliği+görüş ayrılığı) formülü esas alınmıştır. Çalışmanın güvenilirliğinin %90 ve üzeri bir oranında bir uzlaşma (güvenirlik) sağlanmış olması çalışmanın güvenilirliği açısından yeterli görülmektedir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmaların sonuçlarının inanırlığı araştırmanın güvenilirlik ve geçerliğinin ne kadar sağlandığı ile doğrudan ilişkilidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu kapsamda veri toplama aracı, araştırmanın amaçları doğrultusunda, alanyazın taramasıyla ve uzman görüşleriyle oluşturulmuştur. Öte yandan verilerin analizlerinin detaylı biçimde açıklandığı çalışmada bulguların kaynağının yalnızca katılımcıların metafor cümleleri olmasına sadık kalınmış ve katılımcıların ifadelerinden alıntılara doğrudan yer verilmesi suretiyle geçerlik sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın güvenilirliği sağlamak için ise veri kaynağı olan lisansüstü eğitim öğrencileri ve akademisyenlerin kişisel bilgilerine yer verilmiştir. Eğitim yönetimi alan uzmanı üç akademisyenin, metaforların belirlenen kategorileri temsil edip etmemesi konusunda görüşlerine başvurulmuş, çalışma bu doğrultuda yürütülmüştür. Araştırmanın iç güvenilirliği, araştırmacıların araştırmanın bütün aşamalarında birlikte çalışması, görüş birliği ve ayrılığına ilişkin hesaplamalar yapılması ile sağlanmıştır. Nitel araştırmalarda sonuçların diğer kişilere ya da durumlara aktarılabilirliği de önemli bir husustur (Guba ve Licoln, 1982). Bunu sağlamanın en önemli yolu örnekleme türü, örnekleme almanın ayrıntılı biçimde verilmesi ve örneklemin kabul edilebilir büyüklükte olmasıdır. Bu konu çalışma grubu başlığı altında ayrıntılı biçimde verilmiştir.

3. Araştırma Etiği

Bu araştırma, insan katılımcıları içeren çalışmalarda gereken bütün prosedürlere, kurumsal ve / veya ulusal araştırma komitesinde ve 1964 Helsinki bildirgesinde belirtilen

etik standartlara uygundur. Dolayısıyla araştırmaya katılanların gönüllülüğü esas alınmış, kişisel veriler korunmuştur. Ayrıca araştırmaya dair Siirt Üniversitesi Etik Kurul Onayı (96/5 sayılı) da alınmıştır.

4. Bulgular

Bu bölümde lisansüstü eğitim öğrencilerinin metaforlar yoluyla kendilerine yöneltilen ‘Türkiye’de Üniversite’benzer. Çünkü..... ifadesi ile ‘Türkiye’de Üniversite’gibi olmalıdır. Çünkü..... ifadesine verdikleri cevaplarla ulaşılan bulgular yer almaktadır. Tablo 2’de katılımcılar tarafından geliştirilen metaforlar yer almaktadır.

Tablo 2. “Türkiye’de Üniversite....’e/a benzer. Çünkü...” İfadesine İlişkin Oluşturulan Metaforlar

Sıra No	Oluşturulan Metafor	Sıra No	Oluşturulan Metafor
1	Bilim yuvası	16	Davul
2	Lise/Yüksek Lise	17	Meslek lisesi
3	Haksızlığın bir mikrop gibi yayıldığı bedenler	18	Dershane
4	Kafe kütüphane denilen yeni açılmış kafeler	19	Fotokopi makinesi
5	Emeviler	20	Okyanustaki fılika
6	Lise	21	Alice harikalar diyarı hikayesi
7	Bal yapmayan arı	22	Mehter Takımı
8	Yüksek lise	23	Torpil, adam kayırma, hiyerarşi ve niteliksizliğin mekânı
9	Askeri kışla	24	Yüksek lise
10	Mafya	25	Semt pazarı
11	Zaman öldürme	26	Kaktüs
12	Üretim yapmayan fabrika	27	Hastane
13	Nepotizm	28	Sera
14	Oyun Hamuru	29	Hayalet bir şato
15	Bitmeyen bir umut	30	Ham meyve

Tablo 2’de katılımcıların ‘Türkiye’de Üniversitee/a benzer’ ifadesine ilişkin geliştirdikleri metaforlar görülmektedir. Tablo incelendiğinde katılımcıların bu konuda 26 farklı metafor ürettikleri görülmektedir. En sık kullanılan metaforun “lise” olduğu görülmektedir (f=5). Bunun yanında katılımcılar tarafından geliştirilen 25 metaforun her

biri farklı katılımcılar tarafından kullanılmıştır. Aşağıda Tablo 3'te katılımcılar tarafından geliştirilen metaforlara ilişkin kategorileri yer almaktadır.

Tablo 3. "Türkiye'de Üniversite....'e/a benzer. Çünkü..." İfadesine İlişkin Oluşturulan Metafor Kategorileri.

Kategoriler	Metaforlar	Metafor Sayısı	Olumlu ve Olumsuz İfade
Akademik nitelik ve yeterlik sorunu	Lise/yüksek lise (5), Dershane, Mehter Takımı, Semt pazarı, Ham meyve	9	Olumsuz
Öğrenci niteliği ve amaçları	Hastane, kafe kütüphane denilen yeni açılmış kafeler, Oyun Hamuru	3	Olumsuz
Adalet ve hakkaniyet sorunları	Haksızlığın bir mikrop gibi yayıldığı bedenler, Emeviler, Askeri kışla, Mafya, Nepotizm, "Torpil, adam kayırma, hiyerarşi ve niteliksizliğin mekânı"	6	Olumsuz
Görüntünün öncelikli olması ve Akademik üretkenliğin olmayışı	Bal yapmayan arı, Zaman öldürme, Üretim yapmayan fabrika, Bitmeyen bir umut, Davul, Okyanustaki filika, Kaktüs, Hayalet bir şato, Alice harikalar diyarı hikayesi	9	Olumsuz
Tektipleştirici	Fotokopi makinesi, Sera	2	Olumsuz
Diğeri	Bilim yuvası,	1	Olumlu
Toplam		30	29 Olumsuz 1 Olumlu

Tablo 3'te katılımcıların "Türkiye'de Üniversite.....e/a benzer" ifadesine ilişkin oluşturdukları metaforların kategorik dağılımı görülmektedir. Bu konuda oluşturulan metaforlar 5 farklı kategoride toplanmıştır. "Akademik nitelik ve yeterlik sorunu" kategorisinde 9 katılımcı, 5 farklı metafor, "Öğrenci niteliği ve amaçları" kategorisinde 3 katılımcı 3 farklı metafor, "Adalet ve hakkaniyet sorunları" kategorisinde 6 katılımcı 6 farklı metafor geliştirmiş, "Görüntünün öncelikli olması ve akademik üretkenliğin olmayışı" kategorisinde 9 eğitimci 9 metafor, "Tektipleştirici" kategorisinde 2 katılımcı 2 metafor geliştirmiştir. Katılımcılardan yalnızca birinin olumlu bir metafor üretmesi dikkat çekicidir. Veri analizi sonucunda oluşturulan kategorilere ilişkin bulgular ve bunların yorumlanmasına aşağıda yer verilmiştir.

4.1. Akademik Nitelik ve Yeterlik Sorunu Olarak Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforların ön plana çıkan özelliği, Türkiye’de üniversitede akademik nitelik ve yeterlik sorunu olduğunu ifade edenlerden oluşmasıdır. Bu kategoride 9 katılımcı tarafından ileri sürülen 5 metafor (Lise/yüksek lise, Dershane, Mehter Takımı, Semt pazarı, Ham meyve) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategorideki metaforlara yönelik katılımcı görüşlerinden alıntılar yer almaktadır.

Ö8: Türkiye’de üniversite yüksek liseye benzer. Çünkü üniversitede hocalar genel verici öğrenciler ise genel alıcı konumundan kurtulamamaktadır.

Ö17: Türkiye’de üniversite meslek lisesine benzer. Çünkü mesleki formasyon dışında ne bir işlevi var ne de üniversiteden farklı bir beklentisi olan var.

Ö22: Türkiye’de üniversite mehter takımına benzer. Çünkü iki ileri bir geri anlayışıyla bilimsel ve akademik çalışmalar sürekli sekteye uğramaktadır.

Ö30: Türkiye’de üniversite ham meyveye benzer. Çünkü henüz olgunlaşmamış bir yapısı vardır ancak büyüme aşamasındadır.

A25: Türkiye’de üniversite semt pazarına benzer. Çünkü herkes kendi menfaatinin peşinde bir koşturma içerisinde. Kaotik bir ortam var.

4.2. Öğrenci Niteliği ve Amaçları Bakımından Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforların ön plana çıkan özelliği, Türkiye’de üniversitede öğrenci nitelikleri sorunları olduğunu ifade edenlerden oluşmasıdır. Bu kategoride 3 metafor (hastane, kütüphane denilen yeni açılmış kafeler, oyun hamuru) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin bazı alıntılara yer verilmiştir.

Ö4: Türkiye’de üniversite kafe kütüphane denilen yeni açılmış kafelere benzer. Çünkü üniversiteye sözde ilim öğrenmek için gidiliyor ama asıl amaç üniversitedeki ortam ve eğlenceyi görmek ve yaşamaktır.

A27: Türkiye’de üniversite hastaneye benzer. Hastaneye giren insan tedavi olup bir an önce oradan çıkmak ve sağlıklı bir şekilde hayatını devam etmek ister. Lisans öğrencisi de bir an önce mezun olup işe yerleşip hayatını devam etmek ister.

4.3. Adalet ve Hakkaniyet Sorunları Bakımından Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforlar, Türkiye’de üniversitede adalet ve hakkaniyet sorunları olduğunu ifade edenlerden oluşmaktadır. Bu kategoride 5 metafor (haksızlığın bir mikrop gibi yayıldığı bedenler, Emeviler, mafya, nepotizm ve “torpil, adam kayırma, hiyerarşi ve niteliksizliğin mekânı”) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından ifade edilen tanımlamalara ilişkin alıntılar yer almaktadır.

Ö10: Türkiye’de üniversite mafyaya benzer. Çünkü sadece güçlü olanların girdiği bir yerdir.

Ö13: Türkiye’de üniversite nepotizme benzer. Çünkü birilerine haksız menfaat sağlayan, iltimasta bulunan bir kurumdur.

Ö23: Türkiye’de üniversite torpil adam kayırma, niteliksizlik ve hiyerarşinin olduğu bir yapıya benzer. Çünkü torpil olmadan bir kadroya yerleşmek çok zor. Hiyerarşi var. Çünkü hocalar kendi aralarında dahi statüye önem veriyor, alt üst ilişkisi de niteliksiz üniversitelerin ortaya çıkmasına neden oluyor. Bu nedenle ne yazık ki bilimsel bir yapıdan uzağız.

4.4. Görüntünün Öncelikli Olması ve Akademik Üretkenliğin Olmaması Bakımlarından Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforların ön plana çıkan özelliği, Türkiye’de üniversitede görüntünün öncelikli olduğu ve akademik üretkenliğin olmaması şeklinde sorunları olduğunu ifade etmeleridir. Bu kategoride 9 metafor (bal yapmayan arı, zaman öldürme, üretim yapmayan fabrika, bitmeyen bir umut, davul, okyanustaki filika, kaktüs, hayalet bir şato, Alice harikalar diyarı hikayesi) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin alıntılar yer almaktadır.

A29: “Türkiye’de üniversite hayalet bir şatoya benzer. Çünkü çok ihtişamlıdır ama artan sayı ve düşen nitelik ile birlikte içi boşaltılmaktadır.”

Ö16: : “Türkiye’de üniversite davula benzer. Çünkü nasıl ki davulun sesi uzaktan hoş geliyorsa ama yaklaşıldığında rahatsız ediciyse üniversitelere de yaklaştığımızda yani sürece dâhil olduğunuzda birçok sorunla karşılaşsınız. Kalite sorunu hemen fark edilir.”

Ö7: “Türkiye’de üniversite bal yapan arıya benzer. Çünkü; görüntüde arı bal yapma peşindedir ama o bal bir türlü olmaz. Üniversitelerde sürekli bir faaliyet durumu vardır fakat nitelik olarak sorunlar olduğu için iş ahlakı istenen çıtaya bir türlü ulaşamamakta ve çıkan ürünler çoğunlukla defolu ya da kayda değer olmayan türden olmaktadır.”

12: “Türkiye’de üniversite üretim yapmayan fabrikaya benzer. Çünkü çoğu üniversite işsiz sayısı istatistiklerde az çıksın diye kurgulanmış durumdadır. Bilim üretmek yerine zaman tüketen bir sistemsizlik var.”

A26: “Türkiye’de üniversite kaktüse benzer. Çünkü sürekli yeşil kalmasıyla umut bağladığınız ve görünüşe kanarak meyve vereceğini zannettiğiniz bir yer ama dikenleriyle sürekli canınızı ne zaman yakacağının belli olmadığı bir duruma ve her dokunmak istediğinizde sizden kendini uzaklaştıran bir hale sokar.”

4.5. Tektipleştiricilik Bakımından Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforların ön plana çıkan özelliği, Türkiye’de üniversitenin tektipleştirici bir yapıda olduğunu ifade etmeleridir. Bu kategoride 3 metafor (fotokopi makinesi, askeri kışla, sera) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategoriye oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin örnekler yer almaktadır

Ö9: “Türkiye’de üniversite askeri kışlaya benzer. Çünkü son zamanlardaki personel alımlarında aranan kriterler tektip, aynı zihniyeti paylaşan ve farklılıkları barındırmayan bir anlayışa işaret ediyor.”

A28: “Türkiye’de üniversite seraya benzer. Çünkü belli türden benzer özelliklere sahip kişileri barındırır.”

Ö19: “Türkiye’de üniversite fotokopi makinesine benzer. Çünkü aynı tip, tür insan yetiştiriyoruz, farklılıklara tahammül yok, fikri tartışma yapılmıyor.”

Tablo 4. “Türkiye’de Üniversite...gibi olmalıdır. Çünkü...” İfadesine İlişkin Oluşturulan Metaforlar

Sıra No	Oluşturulan Metafor	Sıra No	Oluşturulan Metafor
1	Sadece bilgi üreten bir yer	16	Güneş
2	Avrupa’daki gibi	17	Üniversite
3	İlim ve bilimin adaletle sağlandığı gerçek eğitim mekânı	18	Favori merkezleri
4	Bir evin içi	19	Orkestra
5	Cennet	20	Anne
6	Yurtdışındaki gibi	21	Ufuk çizgisi
7	Kozmopolit bir merkez	22	Asansör
8	Fabrika	23	Antik Yunan Okulu
9	Gök kuşağı	24	Şura
10	Mevlâna	25	Beyin
11	Laboratuvar	26	Aile
12	Işık hızında giden roket	27	Elon Musk
13	Liyakat	28	Lunapark
14	Lokomotif	29	Küçük çocuklar
15	Sokak lambası	30	Ağaç

Tablo 4’e bakıldığında katılımcıların “Türkiye’de Üniversitegibi olmalıdır. Çünkü...” ifadesine ilişkin geliştirdikleri metaforlar görülmektedir. Tablo incelendiğinde 30 katılımcının bu konuda 30 farklı metafor ürettikleri görülmektedir. Tablo 5’te katılımcılar tarafından geliştirilen metaforların kategorileri yer almaktadır.

Tablo 5. “Türkiye’de Üniversite....gibi olmalıdır. Çünkü...” İfadesine İlişkin Oluşturulan Metafor Kategorileri

Kategoriler	Metaforlar	Metafor Sayısı	Olumlu ve Olumsuz Yapı Durumu
Sürdürülebilir bir gelişim	Küçük Çocuklar, Ağaç, Beyin, Asansör, Lokomotif, Işık Hızında Giden Roket, Fabrika	7	Olumlu
Çoğulcu, çok kültürlü ve özgürlükçü bir anlayış	Lunapark, Aile, Şura, Antik Yunan Okulu, Orkestra, Mevlâna, Gök kuşağı, Kozmopolit bir merkez, Bir evin içi	9	Olumlu
Bilimsel bir tutum benimseme	Sadece bilgi üreten bir yer, Laboratuvar, Elon Musk, Üniversite, Yurtdışındaki gibi, Avrupa’daki gibi	6	Olumlu
Geliştirici	Ufuk çizgisi, Anne, Favori merkezleri, Güneş, Sokak lambası	5	Olumlu
Adil bir yapı	İlim ve bilimin adaletle sağlandığı gerçek eğitim mekânı, Cennet, Liyakat	3	Olumlu
Toplam		30	30 Olumlu ifade

Tablo 5’te katılımcıların “Türkiye’de Üniversite.....gibi olmalıdır” ifadesine ilişkin oluşturdukları metaforların kategorik dağılımına bakıldığında metaforların 5 farklı kategoride toplandığı görülmektedir. “Sürdürülebilir bir gelişim” kategorisinde 7 katılımcı, 7 farklı metafor oluşturmuş, “çoğulcu, çok kültürlü ve özgürlükçü bir anlayış” kategorisinde 9 katılımcı 9 farklı metafor oluşturmuş, “bilimsel bir tutum benimsem” kategorisinde 6 katılımcı 6 metafor, “geliştirici” kategorisinde 5 katılımcı 5 metafor, “liyakatın ve adil bir anlayışın benimsendiği” kategorisinde 3 eğitimci 3 metafor oluşturmuştur. Veri analizi sonucunda, üretilen kategorilere ilişkin bulgulara ve bunların yorumlarına yer verilmiştir.

4.6. Sürdürülebilir Bir Gelişim Olarak Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforların ortak özelliği, Türkiye’de üniversitenin sürdürülebilir bir gelişim gösteren yapıda olmasının gerekliliğini ifade etmeleridir. Bu kategoride 7 metafor (küçük çocuklar, ağaç, beyin, asansör, lokomotif, ışık hızında giden roket, fabrika) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin alıntılara yer verilmiştir.

Ö8: “Türkiye’de Üniversite fabrika gibi olmalıdır. Çünkü üniversitelerin işi sürekli bilim üretmektir. Toplumu sürekli geliştirecek ve hayatın daha kolay anlaşılıp yaşanabilmesi için buluşlar yapmalıdır.”

Ö12: “Türkiye’de Üniversite ışık hızında giden roket gibi olmalıdır. Çünkü yol almamız gereken mesafe uzun ve dünya hızla ilerliyor. Bu açıdan bizim bu açığı kapatmamız için çok hızlı hareket etmemiz gerekiyor.”

Ö14: “Türkiye’de Üniversite lokomotif gibi olmalıdır. Çünkü toplumu ileri taşıyan, bunu yaparken de hedefler doğrultusunda toplumu dönüştüren, eviren, ona güç veren ve aktif dinamik, enerji dolu bir yapıya kavuşturan olmalıdır.”

A25: “Türkiye’de Üniversite beyin gibi olmalıdır. Çünkü üniversiteler öğrenen örgüt olmalıdır. Enformasyon işlenerek kararlar alınmalıdır.”

A29: “Türkiye’de Üniversite küçük çocuk gibi olmalıdır. Çünkü tüm yeniliklere açık, kendisini sürekli güncelleyen ve geliştiren bir yapıda olmalıdır.”

4.7. Çoğulcu, Çok Kültürlü ve Özgürlükçü Bir Anlayış Olarak Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforların benzer özelliği, Türkiye’de üniversitenin çoğulcu, çok kültürlü ve özgürlükçü bir anlayışa sahip yapıda olmasını ifade etmeleridir. Bu kategoride 10 metafor (lunapark, aile, şura, antik Yunan okulu, orkestra, Mevlâna, gök kuşağı, kozmopolit bir merkez, bir evin içi) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin alıntılar yer almaktadır.

Ö4: “Türkiye’de Üniversite bir evin içi gibi olmalıdır. Çünkü evin bireyleri her istediğini açıkça söyleyebiliyor. Üniversitelerde böyle olmalı insanlar özgürce her istediğini söyleyebilmelidir.”

Ö7: “Türkiye’de Üniversite her ulustan ve fikirden oluşan kozmopolit bir yer gibi olmalıdır. Çünkü farklılıklar keskin bir şekilde düşünsel düzeyde bir birleriyle hoşgörü içinde çatışmadığı sürece yüksek düşünce ve sanatın ortaya çıkması çok zordur. Üniversitelerde tez antitez ve sentez mekanizması en şiddetli biçimiyle ortaya çıkarılmalıdır. Tektipleşme, üniversitelere asla yüksek nitelikler kazandıramaz.”

Ö23: Türkiye’de Üniversite antik Yunan okulu gibi olmalıdır. Çünkü fikirler tartışılmadan doğruyu bulmak güç, bu amaçla öne sürülen fikirlerin tartışılması "bilim" yapılması gerekmektedir. Üniversite=bilim=tartışma demektir.”

A28: “Türkiye’de Üniversite lunapark gibi olmalıdır. Çünkü farklı kültürden ve altyapıdan insanlar bir arada görüşlerini özgürce ifade ederek yaşayabilmelidir.”

4.8. Bilimsel Bir Tutum Benimseme Olarak Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforların öne plana çıkan özelliği, Türkiye’de üniversitenin bilimsel bir tutum benimseyen bir yapıda olmasının gerekliliğini ifade etmeleridir. Bu kategoride 6 metafor (Sadece bilgi üreten bir yer, laboratuvar, Elon Musk, üniversite, Yurtdışındaki, Avrupa’daki) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin örnekler yer almaktadır.

A27: “Türkiye’de Üniversite Elon Musk gibi olmalıdır. Nasıl Elon Musk dendiğinde uzayda koloni kurma çalışmaları düşüncesinin mimarı akla ge-

liyorsa, Türkiye’de üniversite dendiğinde de akla yaratıcı fikirlere sahip olan ve onları hayata geçiren bilim adamları akla gelmeli.”

Ö11: “Türkiye’de Üniversite laboratuvar gibi olmalıdır. Çünkü üniversiteler bilimin gelişmesi için bir laboratuvar gibi kullanılmalıdır. Üniversite bir üretim yeri olmalı ve bilimsel bilgiye bilimsel teknikler ve yöntemlerle yaklaşılmalıdır. Sadece zaman geçirilip diplomalı işsizler ordusu yetiştiren bir yer olmaktan öteye geçmelidir.”

Ö17: “Türkiye’de Üniversite üniversite gibi olmalıdır. Çünkü üniversite merakla yola çıkılan her türlü araştırma eyleminin sonucu olarak elde edilecek her türlü veriyi salt bilmek için dahi öğrenmeye çalışabildiğimiz bir yerdir.”

4.9. Geliştirici Olarak Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforların ortak özelliği, Türkiye’de üniversitenin içsel mutluluk yaratma ve yaratıcılığın desteklendiği anlayışı temsil eden yapıda olmasını ifade etmeleridir. Bu kategoride 5 metafor (ufuk çizgisi, anne, favori merkezleri, güneş, sokak lambası) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin ifadelerinden örnek alıntılar yer almaktadır

Ö16: “Türkiye’de Üniversite güneş gibi olmalıdır. Çünkü üniversite insanı aydınlatmanın yanında onun düşüncelerinin büyüüp gelişmesi için ortama katkı sunmalı ve enerji vermelidir.”

Ö15: “Türkiye’de Üniversite sokak lambası gibi olmalıdır. Çünkü üniversiteler insanımızı aydınlığa çıkarıp cehaleti yok edecek biricik kurum olmalı.”

Ö18: “Türkiye’de Üniversite favori merkezleri gibi olmalıdır. Çünkü yapılan her iş favori olabilmeli ki talep edenle arz eden uyumlu gitsin.”

4.10. Adil Bir Yapı Olarak Türkiye’de Üniversite

Bu kategoride bulunan metaforlar, Türkiye’de üniversitenin adil bir anlayış sergileyen yapıda olması gerektiğini ifade etmeleri bakımından benzerlik göstermektedir. Bu kategoride 3 metafor (cennet, liyakat ve İlim ve bilimin adaletle sağlandığı gerçek eğitim mekânı) bulunmaktadır. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin ifadelerinden örnek alıntılar yer almaktadır.

Ö3: “Türkiye’de Üniversite “İlim ve bilimin adaletle sağlandığı gerçek eğitim mekânı” gibi olmalıdır. Çünkü şu anda üniversitelilerde Osmanlı Eğitim Sistemi’nin sonunu getiren Beşik Ulemalığı Sistemi var. Var olan yapıyla öğrenci pes ettirilmek üzere çabalıyor ve bir Allah’ın kulu da çıkıp bu durumu engellemiyor.”

Ö5: “Türkiye’de Üniversite cennet gibi olmalıdır. Cenneti nasıl iyiler kazanıyorsa üniversitede de hak edenler yer almalı.”

Ö13: “Türkiye’de Üniversite liyakat olmalıdır. Çünkü üniversiteyi hak etmeyenler var. Bir kimseye verilen değeri kişinin hak etmiş olması lazım.”

5. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Toplumsal gelişimin önemli dinamiklerinden biri olarak üniversiteler bütün dünyada saygın bir konuma sahip eğitim kuruluşlarıdır. Bilim ve teknolojik hızlı gelişimlerin endüstri başta olmak üzere ekonominin hemen her alanında yaşam bulduğu inovasyon çağındaki bu döngüde üniversitelerin lokomotif olma görevi söz konusudur. Dünyada bu yönde bir dönüşüm yaşanırken “Türkiye’de Üniversite”lerin konumu tartışmaya açık görünmektedir. Zira kamu üniversitelerindeki eğitim fakültelerinde görev yapmakta olan öğretim üyelerinin ve lisansüstü eğitim öğrencilerinin gözünde “Türkiye’de Üniversite”nin mevcut ve olması gereken durumuna ilişkin algıları oldukça düşündürücüdür.

Türkiye’de uzun süreden beri gündemde olan en önemli sorunların başında eğitim sorunları gelmektedir (Korkut, 1990). Eğitim sorunlarının başında da üniversiteler gelmektedir (Çeçen, 1976). Üniversitelerde yüksek nitelikli insan gücü eğitimi, araştırmaların sayısı ve düzeyi, teknoloji ve bilimsel üretim, toplumsal sorunların çözümündeki rolü (Korkut, 1990) Türkiye’deki üniversitelerin yaklaşık 50 yıl önceki başlıca sorunları olarak değerlendirilmektedir. Ancak günümüzdeki araştırma bulgularına bakıldığında bilimsel araştırma ve topluma hizmet uygulamalarının (Erdem, 2015), eğitimin kalitesi ve öğretim üyesi eksikliğinin (Kılcan, Kılınç, Çepni ve Palaz, 2017), eğitsel, sosyal ve kültürel olanaksızlıkların (Doğan, 2013) halen devam etmesi, Türkiye’de üniversitelerin sorunlarının son yarım yüzyılda önemli bir sıçrama yapmadığını göstermektedir.

Bu araştırmanın bulguları doğrultusunda ulaşılan sonuçlar “Türkiye’de Üniversite”ye ilişkin birkaç önemli hususu ön plana çıkarmaktadır. Bu çalışmadan elde edilen bulgularda katılımcıların “Türkiye’de Üniversite”ye ilişkin sahip oldukları algının olumsuz olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu “Türkiye’de Üniversite”ye ilişkin oluşturdukları metaforlarda olumsuz ifade (lise/yüksek lise, dershane, mehter takımı, semt pazarı, ham meyve, haksızlığın bir mikrop gibi yayıldığı bedenler, askeri kışla, mafya, bal yapmayan arı, üretim yapmayan fabrika, hayalet bir şato) kullanırken sadece bir katılımcı olumlu ifade (bilim yuvası) kullanmıştır. Katılımcıların ifade ettikleri metaforlara ilişkin oluşturulan temalarda; “akademik nitelik ve yeterlik sorunu”, “görüntünün öncelikli olması ve akademik üretkenliğin olmayışı” ve üniversitedeki “adalet ve hakkaniyet sorunları”, öne çıkmaktadır. Ayrıca, “öğrenci niteliği ve amaçları” teması ile “tektipleştirici” teması, adaylarca benimsenen diğer temalardır. Lisansüstü eğitim öğrencilerin ve akademisyenlerin “Türkiye’de Üniversite”ye ilişkin mevcut durumu be-timlenirken; üniversitelerin nitelik sorunlarına, üretken ve adil bir sisteminin olmayışına, liyakatin olmayışına ve kayırmacılığın olduğuna işaret etmektedirler. Oyman ve Şentürk (2015) çalışmalarında öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun üniversite kavramını olumsuzluk unsuru biçiminde ifade ettikleri sonucuna yer vermişlerdir. Yükseköğretimi konu alan çalışmalar (Çetinsaya, 2014; Erdem, 2013), üniversitelerin bilimsel üretkenlik ve akademik özgürlükten uzak, fırsat eşitliği ve demokratik katılımın olmadığı yönünde görüşler ortaya koymaktadır. Buna karşın Demirtaş ve Çoban (2014) üniversite öğrencilerinin üniversite ve fakülte kavramlarına yönelik metaforik algılarının genel anlamda olumlu olduğuna araştırmasında yer vermişlerdir. Bu çalışmada üniversite ve fakülte, değişme/gelişmenin olduğu ve benzerliklerin/farklılıkların bulunduğu yerler olarak de-

ğerlendirilmektedir. Aynı çalışmada olumsuz kategorisinde en sık tekrarlanan metaforun “hapishane” olduğuna da dikkat çekilmektedir. Tural ve Şahin (2013) de yaptıkları araştırmada katılımcıların yarısından fazlasının üniversiteye ilişkin olumsuz metaforlar ürettiğini belirtmektedirler.

Bu sonuçlar, Türkiye’de üniversitelere karşı çok olumsuz bir algının oluştuğunu göstermektedir. Bunun yanında üniversitelere karşı inancın zayıf kaldığı söylenebilir. Lisansüstü eğitim öğrencilerin ve akademisyenlerin üniversitelere karşı sahip oldukları görüşler göz önüne alındığında “Türkiye’de Üniversite”nin yapısı ve anlayışı üzerine yeniden düşünülmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. “Türkiye’de Üniversite”ye karşı oluşan bu olumsuz durumun çözülmesi adına; üniversitelerde, adil bir akademik personel alım usul ve esaslarının oluşturulması ve ortaklaştırılması, belli ideoloji, düşünce, anlayışa sadakat gösteren bireyler yerine, liyakatin öncelendiği, herkesin kendisini üniversitenin bir parçası olarak gördüğü, çoğulcu ve özgürlükçü bir anlayışın benimsendiği, nitelikli bilimsel üretimin yapıldığı, -miş gibi yapmak yerine gerçek anlamda kalitenin yerleştiği bir yapının oluşturulması gerekliliği ön plana çıkmaktadır.

Mevcut olan ile olması gerek arasındaki kültürel birikim, düşünme gücü ve fazilet düzeylerindeki farklılıklar Türk üniversitelerindeki en genel sorun olarak ileri sürülmektedir. Bir başka temel sorun da kifayetsizlik ve güvenlik hissidir. Neticede üniversitelerde bir özgüven yitimi hâkimdir. Bir anlamda ruhsal yıkım olarak da kabul edilebilecek bu sorun, özgün ve yaratıcı fikirlerin, sanatsal üretimin yok olmasıyla sonuçlanmaktadır (Günay, 2016). Bir yapıda özgünlük ve yaratıcılığın olmaması sıradanlık ve tektipleşmeyi beraberinde getirmektedir. Nitekim Oyman ve Şentürk (2015) araştırmalarında, askeriye ve fabrika metaforlarıyla üniversitelerin tek tip insan yetiştiren yerler olarak görüldüğüne yer vermektedirler.

Katılımcıların, liyakat, hakkaniyet ve adalet sorunlarını vurgulayan metaforlara başvurmaları düşündürücüdür. Yılmaz ve Çakıcı (2021) kamu üniversitelerinde liyakat sistemi algısını incelediği araştırmanın sonuçlarında, akademisyen ve yöneticilerin Türkiye genelinde işe alım, terfi ve atamada liyakat ihlalinin yüksek düzeyde algılandığına yer vermektedir. Katılımcıların hiçbirinin liyakat ihlali yaşanmaz dememesi aynı araştırmanın çarpıcı sonuçları arasındadır. Bu doğrultuda sonuçlara ulaşan çalışmaların (Gök, 2019; Kızıllan, 2019) son yıllarda artması dikkat çekicidir.

Katılımcıların, “Türkiye’de Üniversitegibi olmalıdır” ifadesine ilişkin geliştirdikleri metaforlar (Lunapark, Aile, Şura, Antik Yunan Okulu, Orkestra, Mevlana, Gök kuşağı, Kozmopolit bir merkez, Bir evin içi, Ufuk çizgisi, Anne, Favori merkezleri, Güneş, Küçük Çocuklar, Ağaç, Beyin, Asansör, Lokomotif, Fabrika, İlim ve bilimin adaletle sağlandığı gerçek eğitim mekânı, Cennet, Liyakat) dikkat çekicidir. Katılımcıların geliştirdikleri metaforlara ilişkin “çoğulcu, çok kültürlü ve özgürlükçü bir anlayış”, “sürdürülebilir bir gelişim”, “bilimsel bir tutum” ve “geliştirici” temalarının ön planda olduğu görülmüştür. Katılımcıların tamamına yakını bu doğrultuda algıya sahiptir. Fırat ve Yurdakul’un (2012) akademisyenlerin üniversite kavramına ilişkin algılarını araştırdıkları çalışmalarında *hapishane*, *fabrika*, *bahçe*, *aile* ve *toplum* metaforlarının ön plana çıktığı görülmektedir.

Katılımcılar “Türkiye’de Üniversite”lerin olması gerek durumunu betimlerken; çoğulcu, özgürlükçü, bilimsel bir tutum benimseyen, öğrenciyi geliştiren, nitelikleri yüksek, demokratik, topluma öncülük edebilen, adaletin yerleştiği kurumlar olarak görmek istedikleri söylenebilir. Üniversitelerde özgürlük vurgusu ön plana çıkmaktadır.

Üniversitelerin akademik özgürlüğü, kurumsal ve bireysel bakımdan tanımlanmaktadır. Kurumsal bağlamıyla üniversitenin özgürlüğü, mali ve idari özerkliğe gönderme yaparken, bireysel anlamda fikir, vicdan ve ifade özgürlüğüne, iş güvencesine ve üniversite-deki karar mekanizmalarına katılmayı ifade etmektedir (UNESCO, 2008). Katılımcıların fikir ve ifade özgürlüğü bağlamında demokrasi kültürünün üniversitelerin yapısı, kurum kültürü açısından olması gereken değerler silsilesi olarak vurguladıkları görülmektedir.

Dünyadaki saygın üniversitelerin toplum yaşamına katma değer kazandırdıkları bilinen bir gerçekliktir. Ancak Türkiye’de üniversite ile toplum arasındaki etkileşimin bir türlü olması gereken noktaya gelememesi önemli bir sorun olarak süregelmektedir. Bu anlamda Türkiye’de üniversitelerin geleneksel, bilgi üreten mekanlar olma özelliklerini korudukları söylenebilir. Günay (2016) Türkiye’de, üniversite ve ekonomi-endüstri iş birliğinin de arzulanan seviyeden uzak olduğunu ileri sürmektedir. Dolayısıyla Türkiye’deki üniversitelerin en önemli sorunlarından biri sürdürülebilir teknoloji üretimidir. Türk yükseköğretiminde fikri buluş ve patentlerin ürüne dönüşmemesi, teorik araştırma sonuçlarının pratikte bir karşılık bulamaması (Günay, 2016) bilimsel üretimi ve niteliğini tartışmaların öznesi haline getirmektedir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlardan biri de Türkiye’de üniversitelerin ilkesel bir tutum benimsemelerinin, özerk ve bağımsız bir yapıya kavuşmalarının, herhangi bir siyasi ya da ideolojik aygıt dönüşmemelerinin, üniversitelerin istenen seviyelere çıkabilmesi için oldukça önemli olduğu yönündedir. Sosyolojik bağlamıyla anahtar kurumun siyaset olduğu ülkelerde üniversitelerin, düzeni koruma ya da yeniden üretme bakımından siyasal iktidarların çekim alanında olması, anahtar kurumun ekonomi olduğu gelişmiş ülkelerde ise küresel sermaye ve pazar gücünün çekim alanında olması kaçınılmaz görünmektedir. Bu anlamda Türkiye’de üniversitelerin tarih boyunca sürekli siyasal iktidarların odağında yer aldığı buna karşın üniversitelerin bilimsel anlamda özerklik idealleri bağlamıyla apolitik kimliğe sarılma refleksi geliştirmeleri görece bir çatışma alanı yaratmaktadır. Bu çatışma alanı pek çok akademik çevre üniversitelerin atılım yapamamalarının nedenlerinden biri olarak görülmektedir.

Katılımcı eğitimcilerin nerdeyse tamamının üniversiteye ilişkin olumsuz metaforlar kullanmaları çarpıcıdır. Bu konuda Yüksek Öğretim Kurumu başta olmak üzere karar alıcı ve uygulayıcıların yanı sıra araştırmacıların daha büyük örneklemeler ile mevcut durumun ne olduğunu araştırmaları ve olması gereken duruma ne düzeyde uzak olduğunu ortaya çıkarmaları, Türkiye’de üniversitelerin geleceği açısından hayati bir önem taşımaktadır. Toplumların geleceğini şekillendiren üniversitelere karşı Türkiye’de oluşan bu olumsuz algının kırılması adına gerekli üniversite reformlarının yapılması önemli görülmektedir. “Türkiye’de Üniversite”lere yönelik oluşan bu bakış açısının nedenlerinin bütün yönleriyle ortaya çıkarılması ve bu nedenlerin ortadan kaldırılması ülkenin yükseköğretim kurumlarının politikası haline getirilmelidir.

Kaynakça

- Afacan, Ö. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının “fen” ve “fen ve teknoloji öğretmeni” kavramlarına yönelik metafor durumları. *NWSA Education Sciences*, 6(1), 1242-1254.
- Akan, D., Yalçın, S., & Yıldırım, İ. (2014). “Okul Müdürü” kavramına ilişkin öğretmenlerin metaforik algıları. *Elementary Education Online*, 13(1), 169-179.
- Arslan, M. M. ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 171, 100-108.
- Aslan, S. (2013). Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin “öğretmen” kavramı ile ilgili algılarının metaforik incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(6), 43-59.
- Aslan, O. (2019). Velilerin ‘öğretmen’ kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 4(8), 78- 95.
- Atabek Yiğit, E. & Balkan Kıyıcı, F. (2019). Öğretmen adaylarının öğretmen algısı. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 20-39.
- Ateş, Ö. T. (2016). Öğrencilerin öğretmen ve okul metaforları. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 78-93.
- Başar, E. (1997). Türk yükseköğretim sisteminin dünü, bugünü, yarını (Üniversitelerin ileriye dönük gelişmeleri üzerine görüş ve öneriler). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 23-57.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Çakmak, Ö. Ç., Neslitürk, S., & Asar, H. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin “veli” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 679-712.
- Çanak, M. (2013). Öğretmenlerin “öğrenci velisi” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlar. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 137-156.
- Çeçen, A. (1976). Türkiye’de üniversite sorunları. *Eğitim ve Bilim*, 1(2).
- Çetinsaya, G. (2014). *Büyüme, kalite, uluslararasılaşma: Türkiye yükseköğretimi için bir yol haritası*. Yükseköğretim Kurulu Yayını.
- Demirtaş, H., & Çoban, D. (2014). Üniversite öğrencilerinin, üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin metaforları (İnönü Üniversitesi örneği). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 113-144.
- Doğan, D. (2013). Yeni kurulan üniversitelerin sorunları ve çözüm önerileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(2), 108-116.
- Doğan, D. (2014). Öğretmen adaylarının perspektifinden okul kavramının metaforlarla analizi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(3), 361-382.
- Dös, İ. (2010). Aday öğretmenlerin müfettişlik kavramına ilişkin metafor algıları. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 9(3), 607-629.
- Egüz, Ş. & Öntaş, T. (2018). Ortaokul öğrencilerinin “öğretmen” kavramına ilişkin kul-

- landıkları metaforlar. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 79-91.
- Ekiz, D. & Koçyiğit, Z. (2013). Sınıf öğretmenlerinin “öğretmen” kavramına ilişkin metaforlarının tespit edilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2), 439-458.
- Erdem, A. R. (2013). Bilgi toplumunda üniversitenin değişen rolleri ve görevleri. *Yükseköğretim Dergisi*, 3(2), 109-120.
- Erdem, A. R. (2015). Yükseköğretimi ve üniversiteyi farklılaştıran kritik öge: Akademik strateji. Aypay A. (Ed.), *Türkiye’de yükseköğretim: Alanı, kapsamı ve politikaları* (ss. 243-260). Pegem Akademi.
- Fırat, M. & Yurdakul, I.K. (2012). University metaphors: A study of academicians’ perspectives. *International Journal of Social Sciences and Education*. 2(2), 194-206.
- Forceville, C. (2002). The identification of target and source in pictorial metaphors. *Journal of Pragmatics*, 34(1), 1-14.
- Gök, R. (2019). Türk eğitim sisteminde liyakat (meritokrasi) esaslı eğitim yöneticiliği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 52, 39-64.
- Gökçe, A. T., & Bülbül, T. (2014). Okul bir insan bedenidir: Meslek lisesi öğrencilerinin okul algılarına yönelik bir metafor çalışması. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 63-88.
- Günay, D. (2016). *Türk yükseköğretiminde sorunlar ve öneriler*. <https://www.tyb.org.tr/turk-yuksekogretiminde-sorunlar-ve-oneriler-25163h.htm> 01 Şubat 2021 tarihinde alınmıştır.
- Kara, M. (2020). Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin öğretmen ve ideal öğretmen algıları: Bir metafor çalışması. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11(21), 111-132.
- Kılcan, B., Kılınç, A. Ç., Çepni, O. & Palaz, T. (2017). Öğretim üyelerinin görüşlerine göre Türkiye’de yeni kurulan üniversitelerin sorunları: Nitel bir araştırma. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(2), 283-293.
- Kıral, E. (2015). Öğretmen adaylarının algılarına göre öğretmen metaforları. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 57-65.
- Kızılkın, Ö. (2019). *İnsan kaynakları yönetiminde kamu çalışanlarının siyasal kayırmacılık ve liyakatsizlik algısı: Konunun Siirt özelinde analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Korkmaz, F. & Bağçeci, B. (2013). Lise öğrencilerinin “üniversite” kavramına ilişkin metaforik algıların incelemesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 187-204.
- Korkut, H. (1990). Türkiye’de üniversiteler için model arayışı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(1), 65-79.
- Kuyumcu, F. N. & Özsarı, İ. (2016). 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin öğretmen ve okul kavramlarına ilişkin algılarının değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(44), 396-407.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2005). *Metaforlar: Hayat, anlam ve dil* (Çeviren G. Y. Demir). İstanbul: Paradigma Yayınları. (Eserin orijinali 1980’de yayımlandı)

- Memduhoğlu, H. B. & Mazlum, M. M. (2014). Bir değişim hikâyesi: Eğitim denetmenlerine ilişkin metaforik algılar. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 28-47.
- Michael, K. & Katerina, M. (2009). Exploring Greek teachers’ beliefs using metaphors. *Australian Journal of Teacher Education*, 34(2), 64-83.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Oyman, N. & Şentürk, İ. (2015). Öğretmen adayları ve öğretim üyelerinin “üniversite” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 21(3), 367-394.
- Örücü, D. (2014). Öğretmen adaylarının okul, okul yönetimi ve Türk eğitim sistemine yönelik metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(3), 327-358.
- Özdemir, M. (2012). Lise öğrencilerinin metaforik okul algılarının çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 96-109.
- Özdemir, S. & Akkaya, E. (2013). Genel lise öğrenci ve öğretmenlerinin okul ve ideal okul algılarının metafor yoluyla analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2(2), 295-322.
- Özlem, D. (1994). *Mantık* (2. Baskı). İstanbul: Anahtar Kitaplar.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. London: Sage Publications.
- Pektaş, M. & Kıldan, A. O. (2009). Farklı branşlardaki öğretmen adaylarının “öğretmen” kavramı ile ilgili geliştirdikleri metaforların karşılaştırılması. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 271-287.
- Pratte, R. (1981). Metaphorical models and curriculum theory. *Curriculum Inquiry*, 11(4), 307-320.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Saban, A., Koçbeker, H. N. ve Saban, A. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analiz Edilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55(55), 459-496.
- Saylık, A., Saylık, N., & Sağlam, A. (2021). Eğitimcilerin gözünden Türk Eğitim Sistemi: Bir metafor çalışması. *Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 522-546.
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim öğrenme ve öğretim: Kuramdan uygulamaya*. Ankara: Gönül Yayıncılık.
- Skau, K. G. (1989). Congruence of metaphors: Understanding teachers and principals. *Kappa Delta Pi Record*, 25(2), 51-56.

- Soysal, D. & Afacan, Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin “fen ve teknoloji dersi” ve “fen ve teknoloji öğretmeni” kavramlarına yönelik metafor durumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 287-306.
- Şahin, A., & Sabancı, A. (2018). Pedagojik formasyon öğrencilerinin maarif müfettişlerine ilişkin algıları: Metafor çalışması. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 83-101.
- Tural, D., & Şahin, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin kendi üniversite ve ideal üniversite algıları: Gaziantep Üniversitesi örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 209-240.
- Turhan, M. & Yaraş, Z. (2013). Öğretmen ve öğrencilerin öğretmen, disiplin, müdür, sınıf kuralları, ödül ve ceza kavramlarına ilişkin metafor algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 129-145.
- Woon, J. & Ho, Y. (2005). Metaphorical construction of self in teacher narratives. *Language and Education*, 19(5), 359-379.
- Turan, S., Durceylan, B. ve Şişman, M. (2005). Üniversite yöneticilerinin benimsedikleri idari ve kültürel değerler. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 181-202.
- Uğurlu, Z. (2018). Öğretmen adaylarının üniversite kavramına ilişkin algılarının metafor analizi. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 82-97.
- UNESCO. (2008). *1997 Recommendation concerning the status of higher education teaching personnel*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Paris, France.
- Ünal, A. & Ünal, E. (2010). Öğretmen ve öğrencilerin rehber öğretmeni algılamalarına ilişkin bir durum çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 919-945.
- Wan, W., Low, G. D., & Li, M. (2011). From students' and teachers' perspectives: Metaphor analysis of beliefs about EFL teachers' roles. *System*, 39(3), 403-415.
- Yapıcı, İ.Ü. (2015). Lise öğrencilerinin biyoloji kavramına ilişkin metaforik algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(55), 139-147.
- Yıldırım, A. ve Simsek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F. ve Çakıcı, A. (2021). Kamu çalışanlarının liyakat sistemi algısı. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 375-386.
- Yılmaz, F., Göçen, S., & Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: Bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 151-164.
- YÖK. 5347 Yüksek Öğretim Kanunu,
<http://www.yok.gov.tr/documents/10279/29816/2547+say%C4%B1%C4%B1%20Y%C3%BCksek%C3%B6%C4%9Fretim+Kanunu/> 11 Ocak 2021 tarihinde alınmıştır.
- Zembat, R., Tunçeli, H. & Akşin, E. (2015). Okul öncesi öğretmen adaylarının " okul yöneticisi" kavramına ilişkin algılarına yönelik metafor çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(2), 446-459.